

дисциплін за умови, що вчитель рухається за інноваційно-технологічним вектором.

Список використаної літератури

1. Сартакова, Є. (2020). Соціально-особистісні компетенції та умови їх розвитку. [Електронний ресурс]. Режим доступу:
2. <http://www.jurnal.org/articles/2008/ped23.html>
3. Соціалізація. (2021). Вікіпедія. ([Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Соціалізація>).
4. Здоровская, Г., Шуклина, Е. (2007). Самоосвіта як соціологічна проблема. / Соціологічні дослідження. – № 10. – с. 56 -57.
5. Герасимчук, А., Палеха, Ю., Шиян, О. (2004). Соціологія. Навчальний посібник, Київ, Вид-во Європейського університету, с. 246. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-11101.html>
6. Безпалько, В. (1989). Слагаемые педагогической технологии / М.: Педагогіка. – 191 с.

ОСОБЛИВОСТІ СЕКСУАЛЬНИХ СЦЕНАРІЇВ ТА ФАНТАЗІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

УДК: 159.922.1-055.2: 613.88-055.2

Шевченко Катерина Андріївна,
*Студентка спеціальності 053 «Психологія»
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»*

Анотація. Стаття розкриває тему особливостей сексуальних сценаріїв та фантазій молодих людей сьогодення.

Ключові слова: сексуальні сценарії, сексуальні фантазії, молодь.

Актуальність дослідження. Сексуальність – це складне соціокультурне явище, яке охоплює різні сфери психічного життя людини:

відчуття, переживання, емоції, уяву, думки, мотиви, дії, вчинки – все те, що супроводжує її активність. Сексуальність становить собою не тільки самореалізацію сексуальної функції, а включає багаточисельні психологічні елементи: фантазії, потяги, мотивації, когніції, емоції тощо, які є сферою дослідження в психології. Тому актуальним стає визначення саме індивідуально-психологічних особливостей сексуальності. Наше покоління живе в період, коли свобода і відвертість суспільства практично не має меж. Тема сексуальності була і залишається надзвичайно актуальною у всі часи і, звісно ж, особливої уваги вона потребує в період молодості.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми.

Вивченню феномену сексуальності присвячували свої роботи такі вчені, як З. Фрейд, Г. Айзенк, У. Мастерс, В. Джонсон, Г.-Ф. Келлі, В. Райх, Б. Мартель, А. Лоуен, І. С. Кон, Л. Н. Акімова та ін. Психосексуальна сфера особистості належить до однієї з найвагоміших сфер її життєдіяльності. За останні роки спостерігається тенденція до підвищення зацікавленості щодо обговорення сексуальності, а також збільшення кількості досліджень норми і патології у сфері людської сексуальності.

Мета наукової публікації: теоретичне вивчення особливостей сексуальних сценаріїв та фантазій сучасної молоді.

Завдання статті: здійснити теоретичний аналіз поняття «сексуальність», «сексуальні сценарії» та «сексуальні фантазії»; дослідити особливості сексуальних сценаріїв та фантазій молодих людей.

Методи та методики дослідження: теоретичні: аналіз даних з проблеми дослідження, представлених у науковій літературі та узагальнення отриманої інформації; систематизація та інтерпретація отриманих даних; аналіз, порівняння і узагальнення теоретичного та емпіричного матеріалу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Можливо поняття стратегій здається дивним для застосування в темі сексу, любові, почуттів,

вибору партнера. Проте, Девід Басс стверджує, що людина обирає собі партнера не випадково, так як і будь-які біологічні істоти зі статевим розмноженням. Кожен індивід не намагається завоювати або привабити будь-кого і не бореться за партнера просто так. Стратегії – це певні методи досягнення цілей і способи вирішення проблем. Людський підхід до вибору партнера складається з певних стратегій, які допомагають вирішувати конкретні завдання (Алексєєва, А. В., 2006). Адаптації – це шляхи вирішення певних задач, що виникли в процесі еволюції, які пов'язані з виживанням та репродукцією. За мільйони існування людства, в результаті природнього відбору, ми навчилися розрізняти різні відчуття, переживати емоції та інше. Ці адаптації є нашими стратегіями виживання, способами вирішення проблем і задач (Говорун, Т. В., 2010).

Кожна сексуальна стратегія націлена на вирішення конкретного адаптивного завдання, це може бути перевершення суперника в приваблюванні партнера або ідентифікація бажаного партнера. Основою кожної сексуальної стратегії є певні психологічні адаптації. Наприклад почуття кохання, переваги певного партнера, бажання сексу, яскраві емоції, переживання ревнощів. Кожен психологічний механізм чутливий до сигналів та інформації, що надходять із зовнішнього світу, таких як зовнішність, ознаки потенційної невірності або сексуального інтересу. Крім того на психологічні механізми та стратегії впливає інформація і про нас самих, а саме наша цінність як можливого партнера, здатність приваблювати партнерів певного рівня бажаності. Девід Басс говорить про те, що хоч термін «сексуальні стратегії» і є корисним при розгляді вирішення проблем пошуку партнера, проте він може вводити в оману, передбачаючи щось свідоме. Згідно з теорією Басса, сексуальні стратегії не потребують ні свідомого планування, ні осмислення. Найбільш успішні сексуальні стратегії реалізуються несвідомо (Алексєєва, А. В., 2006). Головною стратегією жінок, протягом еволюційного розвитку, був вибір чоловіка, який готовий до довготривалих стосунків. Змінились тисячі

поколінь, а жінки і досі обирають відданих надійних чоловіків, так само, як і самки ткачків більш хазяйновитих самців. Люди не завжди прагнуть вірності і надійності, необхідних для тривалих стосунків. Інколи певні наші вподобання змінюються, і дуже сильно. Чоловіки і жінки можуть обирати короткострокові сексуальні стратегії, такі як: партнер на одну ніч, легковажний роман, випадкові зв'язки та інше. Обираючи партнера, людина також обдумує бажану тривалість цих стосунків. Сексуальні стратегії безпосередньо залежать від даного вибору (Говорун, Т. В., 2010). У 1979 році була опублікована праця Саймонса «Еволюція людської сексуальності», яка стала класикою. Досліджуючи статевий відбір в людському суспільстві, науковець вирішив, що всі психологічні характеристики можна поділити на результат природного відбору і побічний результат відбору. Він дійшов висновку, що відмінності в психологічних установах чоловіків і жінок маскуються тією поведінкою, що демонструється у реальності. За Д. Саймонсом, уявлення і дослідження сексуальних стратегій слід будувати спираючись на психологічні механізми людей, а не на поведінкові прояви. Чоловіки і жінки мають певні відмінності в сексуальних стратегіях вибору партнера, які сформувалися протягом еволюційного розвитку.

Лінда Міле звертає увагу на загальні міжстатеві відмінності при дослідженні стратегій сексуальності. Статеві відмінності в стратегіях сексуальності і здійснення статевих контактів визначаються такими факторами як доступність партнера, ступінь сексуальної збудливості і відданість партнеру. 1. Доступність представників протилежної статі. Самці виявляються більш доступними, адже вони прикладають, зазвичай, більше сил, щоб забезпечити себе сексуальними контактами і партнерками. Доступність партнера може проявлятися у більшій мобільності чоловічої статі, частішій ініціативі сексуальних контактів або частою готовністю відгукнутися на сексуальну ініціативу. 2. Збудливість. Чоловіки, як правило, здатні збуджуватися швидше і з меншими зусиллями ніж жіноча

стать. Збудливість як явище, передбачає більш високу чутливість до сексуальних стимулів, вираженішу реакцію на стимул, більш високу частоту реакції і сексуальну реакцію на більш широке коло стимулів. 3. Відданість: внаслідок більшого внеску зусиль в сам процес спарювання, самці частіше, ніж самки орієнтовані на пошук великої кількості партнерок. Статеві відмінності в стратегіях взаємодії проявляються за такими параметрами як безпосереднє втручання в спарювання, обмеження кола потенційних статевих партнерів, витяг ресурсів, що знаходяться в користуванні партнера. Чоловічу і жіночу стать істотно розрізняються по батьківським стратегіям. Стратегії батьків можуть впливати на те, хто буде більше піклуватися про потомство, в яких умовах воно буде виховуватися і таке інше (Акімова, Л. Н., 2005).

Висновки. Таким чином, теорія сексуальних стратегій вміщує у собі дев'ять гіпотез. Коротко розглянемо їх:

1. Короткострокові стосунки відіграють важливішу роль у житті чоловіків ніж жінок. Тобто припускається, що в чоловіків ключовим пунктом сексуальних стратегій є саме короткострокові стосунки, а в жінок вони не мають такого значення.

2. У чоловіків, що шукають партнерок для короткотривалих стосунків, є завдання знайти сексуально доступну жінку. Спираючись на це припущення, можна спрогнозувати, що чоловіки будуть цінувати в потенційній партнерці ті якості, які вказують на доступність, в контексті нетривалих стосунків. І навпаки, якості, що вказують на недоступність не повинні подобатись чоловічій статі в даній ситуації.

3. Чоловіки, шукаючи короткотривалі стосунки, старатимуться звести до мінімуму власні обов'язки і затрати.

4. Чоловіки, що шукають нетривалих стосунків, будуть вирішувати проблему виявлення жінок здатних до дітонародження. Чоловіки, що хочуть довготривалих стосунків, будуть вирішувати проблему виявлення репродуктивно цінних жінок. Здатність до дітонародження і

репродуктивна цінність є близькими поняттями, проте не тотожними. Ймовірність того, що жінка в даний момент може зачати дитину називають здатністю до дітонародження. А репродуктивна цінність – це потенціальний майбутній вклад особи даного віку і статті в збільшення чисельності майбутнього покоління.

5. Чоловіки, які шукають партнерку для довготривалих стосунків будуть вирішувати проблему забезпечення впевненості в своєму батьківстві. Чоловік не може бути стовідсотково впевненим у своєму батьківстві, на відміну від жінки. З даної гіпотези випливає три варіанти розвитку подій: Прагнення відшукати цнотливу партнерку, прагнення знайти ту, яка буде вірною, або ревності і намагання контролювати партнерку.

6. Жінки, які шукають чоловіків для короткострокових стосунків повинні бажати чоловіків, згідних одразу ділитися з ними ресурсами.

7. Обираючи партнера, жінки повинні бути більш розбірливими і вимогливими. Звідси випливає декілька прогнозів: Жінкам не мають подобатися чоловіки, які уже в стосунках; жінкам мають не подобатися партнери, які нерозбірливі в статевих контактах; в контексті короткотривалих стосунків, жінки мають більше цінувати фізичну силу і статуру партнера.

8. Жінки, шукаючи партнера для тривалих стосунків, будуть надавати перевагу чоловікам, здатним забезпечити їхніх дітей. Тобто в контексті таких стосунків, жінки будуть звертати увагу на працьовитість чоловіка, на вміння заробляти гроші, на високу професійність і матеріальне становище (Говорун, Т. В., 2010).

Список використаної літератури

1. Агарков, С. Т., (2006). Системна концепція онтогенезу сексуальності. *Медична психологія. № 6. С. 7—9.*[українською мовою]
2. Акімова, Л. Н., (2005). Психологія сексуальності. Одеса. : *СМИЛ*, 198 с. [українською мовою]

3. Алексеева, А. В., (2006). Психологічна стаття як чинник становлення особистісної ідентичності в юнацькому віці : автореф. дис. на здобуття наук. ступінь канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» *Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Івано-Франківськ*, 20 с.[українською мовою]
4. Говорун, Т. В., (2010) Соціалізація статі та сексуальності: монографія. *Тернопіль. : Навчальна книга - Богдан*. 240 с.[українською мовою]

ПСИХОКОРЕКЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ОСВІТЯН ТА ПЕДАГОГІВ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

УДК 159.944.3

Шепітко Світлана Іллівна,
*студентка спеціальності 053 «Психологія»
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Робота освітян та педагогів для дітей з вадами розумового розвитку характеризується емоційно нестабільним середовищем, значним зростанням кількості робочих стресорів, психоемоційним виснаженням, несприятливими умовами, які викликані для роботи з дітьми з вадами розумового розвитку.

Відсутність на базі інтернатних закладів психологічних тренінгових програм направлених на збереження психічного здоров'я збільшує ризик виникнення вигорання у колективі.

Професійне вигорання освітян та педагогів у сфері психічного здоров'я впливає не тільки на психічний стан працівників, а й на зниження якості навчального процесу з дітьми з вадами розумового розвитку.

Актуальність вивчення психокорекції «професійного вигорання» освітян та педагогів у сфері психічного здоров'я зумовлена відсутністю